

Sygn. akt VIII Gz 213/17

POSTANOWIENIE

Dnia 20 lipca 2017 r.

Sąd Okręgowy w Szczecinie, Wydział VIII Gospodarczy

w składzie:

Przewodniczący: SSO Piotr Sałamaj

Sędziowie: SO Agnieszka Kądziołka

SO Anna Budzyńska (spr.)

po rozpoznaniu w dniu 20 lipca 2017 r. w Szczecinie,

na posiedzeniu niejawnym

sprawy w postępowaniu upadłościowym dłużnika Hotel (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w G.

na skutek zażalenia dłużnika na postanowienie Sądu Rejonowego W Gorzowie Wielkopolskim z dnia 2 lutego 2017 r., zawarte w punkcie II - w przedmiocie odrzucenia zażalenia na postanowienie tego Sądu z dnia 3 grudnia 2014 r. o zmianie sposobu prowadzenia postępowania upadłościowego dłużnika z możliwością zawarcia układu na postępowanie obejmujące likwidację majątku dłużnej spółki – sygn. akt V GUp 7/14

postanawia:

uchylić zaskarżone postanowienie i sprawę przekazać do dalszego prowadzenia Sądowi Rejonowemu w Gorzowie Wielkopolskim.

SSO Anna Budzyńska SSO Piotr Sałamaj SSO Agnieszka Kądziołka

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 22 lipca (...). Sąd Rejonowy w Gorzowie Wielkopolskim, (sygn. akt V GUp 7/14) oddalił wniosek upadłej z dnia 23 lutego 2015 r. o przywrócenie terminu do wniesienia zażalenia na postanowienie tego Sądu z dnia 3 grudnia 2014 r. (pkt I) oraz odrzucił zażalenie na opisane w punkcie I postanowienie (pkt II).

Postanowieniem z dnia 15 lutego 2016 r. Sąd Okręgowy w Szczecinie (sygn. akt VIII Gz 18/16) uchylił zaskarżone postanowienie a także postanowienie zawarte w punkcie I w przedmiocie oddalenia wniosku o przywrócenie terminu do wniesienia zażalenia na postanowienie tego Sądu z dnia 3 grudnia 2014 r. o zmianie sposobu prowadzenia postępowania upadłościowego dłużnika spółki z możliwością zawarcia układu na postępowanie obejmujące likwidację majątku dłużnej spółki i sprawę przekazał Sądowi Rejonowemu do ponownego rozpoznania. Wskazał, że rozpoznając sprawę Sąd Rejonowy w pierwszej kolejności powinien ustalić skuteczność doręczenia dłużnikowi odpisu postanowienia z dnia 3 grudnia 2014 r.

Postanowieniem z dnia 2 lutego 2017 r. Sąd Rejonowy w Gorzowie Wielkopolskim w punkcie I. sentencji odrzucił wniosek upadłej z dnia 23 lutego 2015 r. o przywróceniu terminu do wniesienia zażalenia na postanowienie tego Sądu z dnia 3 grudnia 2014 r. w punkcie II. sentencji odrzucił zażalenie upadłej na postanowienie Sądu Rejonowego w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 3 grudnia 2014 r.

Uzasadniając wydane rozstrzygnięcie Sąd Rejonowy wskazał, że przesyłka zawierająca odpis postanowienia została doręczona przedstawicielowi upadłej na wskazany przez niego adres. Przedstawiciel upadłej nie kwestionował, że był

to jego adres do korespondencji. Sąd I instancji wskazał, że przesyłka była dwukrotnie awizowana w dniach 17 i 29 grudnia 2014 r., a w dniu 7 stycznia 2015 r. zwrócono ją nadawcy. Sąd Rejonowy podkreślił, że kierując się wskazaniem Sądu Okręgowego w Szczecinie zwrócił się do (...) S.A. oraz (...) S.A. o udzielenie szczegółowych informacji na temat awizowania przesyłki zawierającej odpis postanowienia, w tym w szczególności daty powtórnego awizo, a także o udzielenie informacji, czy w okresie od 1 listopada do 31 grudnia 2014 r. miała miejsce zmiana placówki oddawczo-odbiorczej właściwa dla ul. (...) w S.. Sąd I instancji podniósł, że w odpowiedzi na zapytanie (...) S.A. potwierdziła, iż przesyłka sądowa z dnia 3 grudnia 2014 r. była awizowana po raz pierwszy 17 grudnia 2014 r., następnie w dniu 29 grudnia 2014 r., a w dniu 7 stycznia 2015 r. nastąpił jej zwrot. Podniósł, że (...) S.A. nie potwierdziła twierdzeń przedstawiciela upadłej, o tym, że w grudniu 2014 r. nastąpiła zmiana punktu obsługi klienta.

W ocenie Sądu Rejonowego przesyłka słusznie została uznana za doręczoną z dniem 5 stycznia 2015 r. Sąd Rejonowy wskazał również, że twierdzenia przedstawiciela upadłej o zaniechaniu awizowania przesyłki nie znalazły potwierdzenia w zgromadzonym materiale dowodowym, a upadła nie wniosła o przesłuchanie osoby (osób), która dokonywała doręczenia przesyłki z dnia 3 grudnia 2014 r., a Sąd nie znalazł podstaw aby przeprowadzić ten dowód z urzędu.

Upadła zaskarżyła w całości postanowienie w przedmiocie odrzucenia zażalenia oraz wniosła na podstawie art. 380 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c., o objęcie kontrolą instancyjną i dokonanie weryfikacji postanowienia w przedmiocie oddalenia wniosku upadłej o przywrócenie terminu do wniesienia zażalenia.

Zaskarżonemu postanowieniu zarzuciła naruszenie:

- art. 168 § 1 w zw. z art. 169 § 2 k.p.c. poprzez błędne przyjęcie, że przesłanką przywrócenia terminu jest wykazanie istnienia okoliczności uzasadniających wniosek, podczas gdy ustawa w tym zakresie wymaga wyłącznie uprawdopodobnienia;

- art. 139 § 1 k.p.c. poprzez błędną jego wykładnię i uznanie, że domniemanie, o którym mowa we wskazanym przepisie ma charakter niewzruszalny, wyrażające się w bezpodstawnym przyjęciu, że przesyłka pocztowa zawierająca postanowienie z dnia 3 grudnia 2014 r. została upadłej prawidłowo doręczona i jednoczesnym pominięciu dowodów zgłoszonych przez upadłe na okoliczność przeciwną;

- art. 139 § 1 k.p.c. wyrażające się w bezpodstawnym przyjęciu, że przesyłka pocztowa zawierająca postanowienie z dnia 3 grudnia 2014 r. została upadłej prawidłowo doręczona, podczas gdy przepis art. 139 § 1 k.p.c. znajduje zastosowanie wyłącznie w braku niemożności i doręczenia w inny sposób, w tym doręczenia zastępczego w trybie art. 138 k.p.c., a w niniejszej sprawie brak jest podstaw do przyjęcia, że taka próba została przez doręczyciela podjęta;

- naruszenie art. 139 § 1 k.p.c. w zw. z § 7 ust. 3 i § 8 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 12 października 2010 r. w sprawie szczegółowego trybu i sposobu doręczania pism sądowych w postępowaniu cywilnym, nadto, z uwagi na nieprawidłowość doręczenia uznać należy, że w niniejszej sprawie możliwość uznania przesyłki za doręczoną w trybie art. 139 § 1 k.p.c. uznać należy za wyłączone.

Mając na uwadze powyższe zarzuty wniosła o uchylenie zaskarżonego postanowienia w całości i zasądzenie od uczestnika na rzecz żalącego kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Zażalenie okazało się uzasadnione i jako takie doprowadziło do uchylenia zaskarżonego orzeczenia w zakresie odrzucenia zażalenia skarżącej na postanowienie z dnia 3 grudnia 2014 r. w przedmiocie zmiany sposobu prowadzenia postępowania upadłościowego. W niniejszej sprawie Sąd odwoławczy określił w postanowieniu z dnia 15 lutego 2016 r. (sygn. akt VIII Gz 18/16) charakter oświadczenia procesowego dłużnika zawartego w piśmie procesowym z dnia 23

lutego 2015 r., kwestionującego skuteczność doręczenia mu odpisu postanowienia z dnia 3 grudnia 2014 roku, nie ma więc potrzeby czynienia dalszych uwag w tym kierunku.

Doręczenie dłużnikowi postanowienia Sądu Rejonowego w Gorzowie Wielkopolskim nastąpiło – jak wynika z akt sprawy – w trybie art. 139 § 1 k.p.c. Dolegliwe skutki, procesowe, jakie wiążą się dla adresatów z powyższym sposobem doręczenia wymagają rygorystycznego przestrzegania wymogów przewidzianych w art. 139 k.p.c. oraz rozporządzeniu Ministra Sprawiedliwości z dnia 12 października 2010 r. w sprawie szczegółowego trybu i sposobu doręczania pism sądowych w postępowaniu cywilnym (t.j. Dz.U. z 2015 r. poz. 1222 ze zm.). Doręczenie zastępcze, unormowane w art. 139 § 1 k.p.c. stanowiące fikcję doręczenia niedokonanego, jest instytucją pozostającą na granicy konstytucyjnych gwarancji prawa do sądu. W wyroku z dnia 15 października 2002 r., Trybunał Konstytucyjny (sygn. akt SK 6/02), w którym - stwierdzając zgodność art. 139 § 1 k.p.c. z Konstytucją - podkreślił jednak, że jego funkcją jest zapewnienie szybkości i skuteczności postępowania cywilnego, przy maksymalnym zagwarantowaniu praw obu stron do rozpatrzenia sprawy oraz do obrony ich materialnoprawnych i procesowych interesów (por. także wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 17 września 2002 r., SK 35/01). Strony muszą mieć zatem zapewnioną realną możliwość odebrania kierowanych do nich pism oraz zapoznania się z ich treścią. Adresat pisma powinien być w sposób niebudzący wątpliwości zawiadomiony o nadejściu pisma sądowego oraz o miejscu i sposobie jego odbioru. Przy doręczaniu przesyłki sądowej adresowanej do uczestnika postępowania, zawierającej pismo sądowe lub inne pismo złożone w sprawie - a w szczególności przy doręczaniu tzw. zastępczym, konieczne jest zachowanie wszystkich wymagań formalnych gwarantujących zawiadomienie adresata o nadejściu przesyłki i stworzeniu mu rzeczywistej możliwości jej odbioru (vide: uchwała Sądu Najwyższego - Izba Cywilna z dnia 16 lutego 2017 r., III CZP 105/16).

Innymi słowy konieczne jest rygorystyczne przestrzeganie wymagań określonych w tym przepisie oraz w przepisach, wydanych na podstawie art. 131 § 2 k.p.c., rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 12 października 2010 r. w sprawie szczegółowego trybu i sposobu doręczania pism sądowych w postępowaniu cywilnym (t.j. Dz.U. z 2015 r. poz. 1222 ze zm.). Naruszenie tych wymagań czyni doręczenie nieskutecznym.

Wskazać należy, że zgodnie z § 6 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 12 października 2010 r. w sprawie szczegółowego trybu i sposobu doręczania pism sądowych w postępowaniu cywilnym - przewidziane w art. 139 § 1 k.p.c. zawiadomienie dla adresata o pozostawieniu przesyłki sporządza doręczający, wskazując w nim placówkę pocztową operatora lub urząd gminy, z którego przesyłkę należy odebrać w ciągu siedmiu dni, licząc od dnia następnego po dniu pozostawienia zawiadomienia; zawiadomienie pozostawia w drzwiach mieszkania adresata lub w oddawczej skrzynce pocztowej. W myśl § 7 ust. 1 rozporządzenia po pozostawieniu zawiadomienia o możliwości odbioru przesyłki we właściwej placówce pocztowej operatora lub właściwym urzędzie gminy doręczający: 1) dokonuje adnotacji o niedoręczeniu przesyłki na formularzu potwierdzenia odbioru oraz adnotacji „awizowano dnia” na stronie adresowej niedoręczonej przesyłki i składa swój podpis; 2) oddaje przesyłkę niezwłocznie do właściwej placówki pocztowej operatora lub właściwego urzędu gminy. Ustęp 2 stanowi, że placówka pocztowa operatora lub urząd gminy potwierdzają przyjęcie od doręczającego awizowanej przesyłki przez umieszczenie na przesyłce odcisku datownika i podpisu przyjmującego. Zgodnie z ustępem 3 awizowaną przesyłkę przechowuje się w placówce pocztowej operatora lub urzędzie gminy przez siedem kolejnych dni, licząc od dnia następnego po dniu pozostawienia zawiadomienia, o którym mowa w § 6. W myśl § 8 ust. 2 rozporządzenia jeżeli osoba uprawniona nie zgłosi się po odbiór przesyłki złożonej w placówce pocztowej operatora w terminie, o którym mowa w § 7 ust. 3, placówka pocztowa operatora: 1) sporządza, według wzoru określonego w załączniku nr 3 do rozporządzenia, powtórne zawiadomienie o możliwości jej odbioru w terminie kolejnych siedmiu dni, licząc od dnia następnego po dniu pozostawienia zawiadomienia, które doręczający niezwłocznie pozostawia w drzwiach adresata lub w oddawczej skrzynce pocztowej; w przypadku doręczenia, o którym mowa w art. 135 § 2 Kodeksu postępowania cywilnego, powtórne zawiadomienie pozostawia placówka pocztowa operatora w skrytce pocztowej adresata; 2) zaznacza dokonanie powtórnego zawiadomienia na adresowej stronie niedoręczonej przesyłki adnotacją „awizowano powtórnie dnia” i podpisem; 3) przechowuje przesyłkę przez okres siedmiu dni, licząc od dnia następnego po dniu pozostawienia powtórnego zawiadomienia.

Sąd Okręgowy po dokonaniu analizy przesyłki (k. 1950 B akt), mając na uwadze również ustalenia faktyczne Sądu I instancji stanowiące podstawę wydanego w sprawie rozstrzygnięcia, uznał, że kwestionowana przez skarżącą przesyłka sądowa nie spełnia wymogów wskazanego rozporządzenia.

Treść dowodu doręczenia per aviso postanowienia z dnia 3 grudnia 2014 roku znajdującego się w aktach sprawy (k. 1950 B) zawiera bowiem co do drugiego awiza zapis „II awizo 25.12.2014 r.” oraz odcisnięty datownik operatora InPost z datą 25.12.2015 r, (mimo nadania tej przesyłki bezspornie w 2014 r.), na którym to datowniku znajduje się także znak przekreślenia. Znajdujące się z kolei w prawym górnym rogu koperty adnotacje, zawierają zapisy z których wynika, że przesyłka była awizowana w dniu 17 grudnia 2014 r., oraz że nie podjęto jej w terminie 7.01.2015 r. Co do powtórnego awiza znajdująca się tam data 29.12.2014 r. w zakresie cyfry „9” nosi ślad przerobienia. Na kopercie widnieje dodatkowy (obok datownika z datą 4.12.2014 , 17.12.2014 , 25.12.2015 i 7.01.2015) odcisk datownika z datą 29.12.2014 r.

W sprawie istniały więc uzasadnione wątpliwości, co do skuteczności II awizo, a dokładnie co do prawidłowości czynności podjętych przez doręczyciela, gdyż nie są one zgodne z treścią rozporządzenia w szczególności z uwagi na wskazanie jako daty próby doręczenia przesyłki powtórnie w dniu ustawowo uznanym za wolny od pracy, tj. pierwszego dnia Świąt Bożego Narodzenia (zarówno wobec wskazania daty tej czynności pismem odręcznym, jak i odciskiem datownika) - przy jednoczesnym wskazaniu w innym miejscu dowodu doręczenia jako daty tej czynności 29.12.2014 r. i drugiego datownika odpowiadającego tej dacie. Pomimo, że Sąd Rejonowy drugi raz rozpoznawał żądanie dłużnika, to w żaden sposób nie odniósł się do tych okoliczności ograniczając się jedynie do stwierdzenia prawidłowości doręczenia kwestionowanej przesyłki pod wskazanym adresem i dokonanego powtórnego awizowania przesyłki przez doręczyciela - w dniu 29 grudnia 2014 r. Powyższe ustalenia Sąd Rejonowy poczynił na podstawie pisma (...) Grupy (...) z dnia 5 grudnia 2016 r. (k.3800), w którym operator pocztowy poinformował, że na podstawie systemu śledzenia przesyłek, przesyłka była awizowana w dniu 17 grudnia, powtórnie w dniu 29 grudnia 2014 r., natomiast w dniu 7 stycznia 2015 r. nastąpił jej zwrot. (...) S.A. poinformowała równocześnie, co pominął Sąd I instancji - że z powodu redukcji oddziałów w całym kraju nie ma możliwości podania szczegółów dotyczących awizacji przesyłki. W ocenie Sądu Odwoławczego pismo to jest niewystarczające dla poczynienia wiążących ustaleń co do ustalenia faktu i prawidłowości doręczenia kwestionowanej przesyłki. Sąd I instancji pominął bowiem istotną okoliczność, że na kwestionowanej przesyłce brak jest podpisanej przez doręczyciela adnotacji o pozostawieniu awiza w dniu 29 grudnia 2014 roku, co prowadzi do wniosku, że wskazany dokument dotyczący doręczenia zastępczego nie spełnia wymogów art. 139 § 1 k.p.c. w zw. z § 8 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 12 października 2010 r. w sprawie szczegółowego trybu i sposobu doręczania pism sądowych w postępowaniu cywilnym, zgodnie z którym placówka operatora zaznacza dokonanie powtórnego zawiadomienia na adresowej stronie niedoręczonej przesyłki adnotacją „awizowano powtórnie dnia” i podpisem. Jedyna adnotacja, dotycząca daty powtórnego awizowania w dniu 29 grudnia 2014, nosi – jak wskazano wcześniej - ślady poprawiania cyfry w dacie na „9”. Mając na uwadze inne wzmianki operatora pocztowego na tym samym potwierdzeniu doręczenia co do daty II awiza, mającego mieć miejsce w dniu 25 grudnia 2014 roku oraz odcisnięty datownik operatora InPost z datą 25.12.2015 r, (mimo nadania tej przesyłki bezspornie w 2014 r.), przekreślenie następnie tego stempla – należało uznać, w ocenie Sądu Okręgowego, że powyższa treść potwierdzenia odbioru nie może potwierdzać prawidłowości dokonanego doręczenia zastępczego.

Podkreślić należy, że Sąd Rejonowy nie przeprowadził wszystkich dowodów zawnioskowanych przez dłużnika. W piśmie procesowym zatytułowanym „Wniosek o przywrócenie terminu” dłużnik wskazał, że jego reprezentant podjął czynności zmierzające do ustalenia „kto, kiedy i w jakim miejscu podjął próbę doręczenia przedmiotowej przesyłki - jednakże starania te nie przyniosły oczekiwanych skutków”. Dłużnik wniósł w tym samym piśmie o zwrócenie się do (...) S.A. oraz (...) S.A. o wskazanie imion, nazwisk i adresów osób pełniących w tym okresie funkcję doręczycieli pocztowych pod adresem: „(...) (...)-(...) S.”. Pomimo, że nie zostało to wyartykułowane we wskazanym piśmie procesowym, wolą dłużnika było przeprowadzenie dowodu z przesłuchania ustalonych w ten sposób osób. Tymczasem Sąd Rejonowy w ogóle nie podjął w tym kierunku żadnych czynności. Wskazał jedynie, że upadły nie wniósł o przesłuchanie osoby, która dokonywała doręczenia przesyłki. Nie sposób jednak zgodzić się z takim stwierdzeniem. Sąd Rejonowy nie dysponował w konsekwencji materiałem procesowym, który potwierdzałby

prawidłowość dokonania doręczenia przesyłki w trybie art. 139 § 1 k.p.c, w szczególności w kontekście sprzeczności wzmianek na tym dowodzie doręczenia co do dokonania II awiza i daty w jakiej to nastąpiło.

W tym stanie rzeczy brak było podstaw do uznania przesyłki zawierającej odpis postanowienia sądu z dnia 3 grudnia 2014 roku o zmianie opcji za doręczoną dłużnikowi; w konsekwencji nie rozpoczął dla dłużnika bieg termin do wniesienia zażalenia na powyższe orzeczenie. Przeszkody do uznania zażalenia dłużnika z dnia 23 lutego 2015 roku (k. 2106) od wskazanego postanowienia nie stanowi okoliczność, że przed tym dniem nie doręczono dłużnikowi postanowienia z dnia 3 grudnia 2014 roku. W orzecznictwie sądowym za dopuszczalne uznaje się bowiem złożenie środka odwoławczego zanim rozpoczął bieg termin do jego wniesienia (por. uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 2 grudnia 2003r. III CZP 90/03).

Powyższe rozważania dezaktualizowały potrzebę dokonania kontroli instancyjnej postanowienia w przedmiocie odrzucenia wniosku skarżącego o przywrócenie terminu, z przyczyn wskazanych przez Sąd I instancji, złożonego przez upadłego, jak wskazywano, jedynie z ostrożności procesowej. Na marginesie należy wskazać, że podlegały on w zaistniałej sytuacji odrzuceniu jako bezprzedmiotowy.

Wobec braku podstaw do zastosowania normy art. 370 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c. i art. 229 prawa upadłościowego i naprawczego zaskarżone postanowienie zawarte w punkcie II należało uchylić (art. 386 §4 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c.).

Z przedstawionych przyczyn orzeczono, jak w sentencji.

SSO Anna Budzyńska SSO Piotr Sałamaj SSO Agnieszka Kądziołka